

KERKBLAD

Jaargang 31 - nummer 6
vrijdag 22 maart 2024
editie Leeuwarden e.o.

G eandewei

foto: Willem Wilstra

Protestantse
Kerk

Kieuiten

Geef niet op!

Ruth

Een warm 'volkom'
voor vluchtelingen

Column Wiebe Strikwerda

Tsjerke

De lêste moannen sykje ik om in nije tsjerke. Net om't de âlde my net foldie, mar omdat ik ferhuze bin, yn augustus. Foar my is in nije tsjerke sykje net de earste kear.

Thús giene we sneins altyd nei wat we no de PKN neame. Dat wie út gewoante, mar letter as studint wist ik dat it ek fiedle as in waarm bad. Bekende gesichten, fertroude omjouwing en kofje by heit en mem.

Dat fernaam ik ek doe't ik in jier yn Amerika wenne as útwikselingsstudint. Myn gastâlders giene nei de katolike tsjerke. In hiel oare foarm, al siet der wis werkenberens yn. Wy giene net trou eltse snein, mar mei fiif tsjinsten yn 'e wike koene wy it momint kieze wat ús it beste paste. Dat wie gauris net de snein, om't wy dan grutte wedstriden op telefyzje sjen woene, of sels lekker de hort op.

Eins kaam der doe in lange tiid wêryn allinnich thús tsjerke wie. Derbûten wie dy gau fier fuort. Wilens myn healjier yn Leuven socht ik foar it earst ek wolris allinnich in tsjerke op, want it luts my dochts. Mar der wiene ek sa folle oare dingen om in wykein mei te folgen.

Yn 2015 krige ik de kâns om seis moarne frijwilligerswurk te dwaan by in kristlik hotel / Bibelskoalle. It nuvere wie, dat we dêr nea nei tsjerke giene. We hiene op tisdaitemoarn in gearkomste mei alle frijwilligers en minsken út it dal, want sneins wie meastal de drokste dei mei yn- en útrin fan gasten.

Wol waard der wiidweidich tiid naam foar Bibelstúdzje troch gastsprekkers fan oer de hiele wrâld. En ik kin sizze dat ik hjir foar it earst learde wat in persoanlik leauwen is.

Dernei folgen noch tiden yn Dublin, Geneve en Brussel. In tsjerke wie in yngong yn de lokale mienskip, mar earne bleau ik dêr ek altyd wat anonym en op ôfstân. Wittende dat ik wer weigean soe.

Dit kear fielt it oars. Ik sykje in tsjerke, om by de mienskip te hearren.

Wiebe Strikwerda wennet en wurket yn de Rânstêd (De Haach/Rotterdam) mar is hikke en tein yn Feanwâlden. As lyts mantsje sei hy wolris dat hy letter dûmny wurde woe. No't hy grutter is wol hy graach útfine wêrom lytse Wiebe dat betocht hie.

Meditatie Kieviten

'Kijk naar de vogels in de lucht'
(Matteüs 6:26)

door ds. Harmen Engelsma

Het eerste kievitsei wordt in de regel gevonden in de maand maart. Alleen in 2019 gebeurde dit op de laatste dag van februari. Binnenkort verschijnt er op de krantenpagina's vast ook weer een foto van de gelukkige vinder die een 'sulveren ljip' in ontvangst mag nemen, maar die het pas gevonden eerste kievitsei natuurlijk moet laten liggen.

Helaas zie je deze vogel steeds minder en dat is zorgelijk. In mijn jeugd in de buurt van Workum waren ze er in het voorjaar altijd, de kieviten die met hun buitelingen het lucht-ruim versieren. Fraai buiteland zie je hem vliegen en later word je ook zijn roep gehoord, soms vrolijk, maar soms ook waarschuwend en angstig. Het is één van de eerste trekvogels die terugkeert om het toekomstige nestgebied te verkennen. En daarom spreekt deze vogel tot de verbeelding.

Zo sterk raakt de terugkeer van deze trekvogel ons, dat ook verschillende predikanten hierover schrijven. Ik noem er twee. De theoloog dr. Oepke Noordmans (1871-1956) herinnert zich de kievit uit zijn jeugd in Easterein en Scharnegoutum en mediteert veel later dat deze vogel vast niet op de vijfde scheppingsdag, maar al op de tweede is verschenen, om met zijn onnavolgbare bewegingen de pas geschapen luchten te testen op hun houdbaarheid.

Ontroering

De Deense predikant Kaj Munk (1898-1944) schrijft ook over de kievit: 'Al heel vroeg in de lente, toen hebben de kinderen uitgelaten gejubeld, gejubeld over heel het Deense land: 'De kievit, de kievit is er weer.' En toen voelde je ergens in een hoekje van je ogen iets opko-

men dat op een traan leek.' Deze ontroering, zo vertelt Munk, wordt veroorzaakt door het wonder van de trekvogel die ieder jaar uit warmere landen terugkomt naar het land waar hij geboren is. Bovendien doet deze vogel dat op een tijdstip waarop dit heel riskant is, zeker in Denemarken. De winter kan nog bikkelhard toeslaan. Het vertrouwen – wanneer je daarover kunt spreken bij vogels – het vertrouwen in het leven is ontroerend.

Je zorgen maken

Deze kievit doet ons denken aan de vogels die Jezus in de Bergrede noemt: 'Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie hemelse Vader die ze voedt.' In deze tekst gaat het over bezorgdheid en je zorgen maken. Jezus wil met zijn verwijzing naar de vogels niet zeggen dat wij maar moeten leven als onbekommerde flierefluiters en dat we al onze zorgen - en die van anderen - maar moeten wegwuiven. En Hij wil hiermee ook niet zeggen dat alleen wie zo leeft een ware gelovige is. Zo gemakkelijk is het bestaan van deze vogels niet. Zij leveren een harde strijd om het bestaan; alleen de sterksten overleven. En voor mensen geldt min of meer hetzelfde. Wij ervaren allemaal dat een bestaan als flierefluiters er niet in zit.

Waar het om gaat, in die gelijkenis van Jezus, is het vertrouwen op de hemelse Vader, die in onze moeilijkheden en zorgen nabij is, die zorgt en inspireert. Dat is de kracht waarmee wij in het leven mogen staan en dat maakt ons moedig als de kievit. Wij zijn hier op aarde immers niet alleen.

ds. Harmen Engelsma is predikant in Wijnjewoude-Hemrik en in Drachten

Leesrooster

Week 13, 24 t/m 30 maart

zondag	Marcus 11:1-11
maandag	Psalm 2
dinsdag	Psalm 40
woensdag	Marcus 14:1-11
donderdag	Marcus 14:12-31
vrijdag	Marcus 14:32-15:47
zaterdag	Jeremia 33:1-11

Week 13, 31 maart t/m 6 april

zondag	Jeremia 31:27-40
maandag	Jeremia 32:1-15
dinsdag	Jeremia 32:16-25
woensdag	Jeremia 32:26-35
donderdag	Jeremia 32:36-44
vrijdag	Psalm 118:1-16
zaterdag	Psalm 118:17-29

Actueel

Geef niet op!

Op zaterdag 17 februari jongstleden was ik in Wageningen. Het was avond en nog iets te vroeg voor het concert waar we voor kwamen. We liepen nog even rond en kwamen bij Hotel De Wereld, de plek waar in 1945 de vrede werd getekend. Voor het hotel staat een standbeeld en bij dat standbeeld was een kaars aangestoken. Achter de kaars stond een afbeelding en de woorden: 'Aleksej Navalny 1976-2024, de hoop van vrijheidslievende Russen en de angst van het Kremlin'. Het was de dag nadat bekend was gemaakt dat Navalny in gevangenschap is gestorven. Een gebeurtenis die een wereldwijde schokgolf veroorzaakte.

door Jolanda Tuma

Ik was geroerd door die kaars, de foto van Navalny en de tekst, juist daar op die plek, bij Hotel De Wereld. Toen we 's nachts thuiskwamen en ik de slaap niet kon vatten, bekeek ik de documentaire *Navalny* die is gemaakt in 2020/2021. Deze documentaire geeft een ontzetsend beeld van het huidige Russische regime en eindigt met woorden van Navalny op de vraag welke boodschap hij zou willen achterlaten wanneer hij zou sterven. Zijn boodschap luidt als volgt:

'Ik wil jullie iets op het hart drukken: jullie mogen niet opgeven! Als ze besluiten om me te vermoorden betekent dat dat we ongelooflijk sterk zijn. Die kracht moeten we gebruiken. We mogen niet opgeven en we moeten onthouden dat we een krachtige groep zijn die wordt onderdrukt door deze slechte kerels. We weten zelf niet hoe sterk we eigenlijk zijn. Het enige wat het kwaad kan laten overwinnen is dat goede mensen niets doen. Blijf je verzetten!'

Het zijn indrukwekkende woorden, uitgesproken door een sympathieke jonge man die rotsvast geloofde in een wereld van vrede, recht en vrijheid en daar alles voor in de waagschaal legde. Hij ging terug naar zijn geliefde thuis, maar werd vermorzeld door het regime dat dood en verderf zaait. De parallel met Nelson Mandela is zichtbaar aanwezig.

Indringende verhalen

We leven in de veertigdagentijd voor Pasen. We lezen de verhalen over de weg die Jezus ging, misschien horen we die evangelie woorden zoals ze op muziek zijn gezet door Bach.

Als de zon (Nelson Mandela)

Onze diepste angst,
is niet dat we onmachtig zouden zijn.
Onze diepste angst betreft juist
onze niet te meten kracht.
Niet de duisternis, maar het licht in ons
is wat we het meeste vrezen.

We vragen onszelf af:
Wie ben ik wel om mezelf briljant,
schitterend, begaafd,
geweldig te achten.
Maar waarom zou je dat niet zijn.
Je bent een kind van God.
Je dient de wereld niet
door jezelf klein te houden.
Er wordt geen licht verspreid,
als de mensen om je heen,
hun zekerheid ontnemen
aan jouw kleinheid.

We zijn bestemd om te stralen,
zoals kinderen dat doen.
We zijn geboren om de glorie Gods
die in ons is te openbaren.
Die glorie is niet slechts in enkelen,
maar in ieder mens aanwezig.
En als we ons licht laten schijnen,
schept dat voor de ander
de mogelijkheid hetzelfde te doen.

Als we van onze diepste angst bevrijd
zijn, zal alleen al onze nabijheid
anderen bevrijden.

Het zijn indringende verhalen, niet alleen van toen maar ook van nu. Keer op keer op keer worden mensenlevens verwoest, vermorzeld, monddood gemaakt. Aan het kruis, op Robbeneiland of in een gevangenis in Siberië. De geschiedenis herhaalt zich, keer op keer. Steeds weer lijkt de macht van 'slechte kerels' de wereldorde in de greep te houden en de gewone mens te vermorzelen in systemen van macht en angst.

Onmogelijk te doven

Maar ook altijd weer blijkt de schijnbaar zwakke vlam van hoop en liefde onmogelijk te doven. De hoop, de kracht en de liefde zullen nooit uitdoven zolang er mensen zijn die zich blijven verzetten, zolang er mensen zijn die bij elkaar komen en de verhalen blijven vertellen, samen brood en leven delen zoals de eerste gemeenten dat deden.

'We weten zelf niet hoe sterk we eigenlijk zijn' sprak Navalny, en ook Nelson Mandela sprak over de kracht die we zelf vaak niet zien ('Als de zon', zie kader). Jezus gaf mensen brood en wijn om te delen tot zijn gedachtenis en gaf daarmee zichzelf aan de wereld als levend teken van hoop en liefde.

Toen ik in Wageningen voor Hotel De Wereld de kaars zag branden realiseerde ik me hoe kwetsbaar onze samenleving is, hoe teer de vrede is die hier bijna tachtig jaar geleden werd getekend, hoe diep verdeeld we langs elkaar heen leven. We liepen vervolgens naar de Grote Kerk in Wageningen en zochten een plekje in de uitverkochte zaal. Er werd een concert gegeven door het studentenorkest waarvan onze dochter deel uitmaakt. Vijftig jonge mensen die elkaar vinden in muziek en zich daarvoor inzetten.

Muziek is één van de vele gaven die we als mensheid hebben gekregen om hoop en liefde zichtbaar te maken in de wereld. Zolang er mensen zijn die elkaar vinden in muziek, in brood en wijn, in hoop en liefde zal het kwaad, hoe wreed en overweldigend ook, uiteindelijk het onderspit delven.

Geef niet op! Blijf je verzetten! In geloof, in hoop, in liefde, in muziek, in creativiteit, in samen!

Jolanda Tuma uit Winsum (Gr)
is vrijgevestigd geestelijk verzorger
en een vaste medewerker van Geandewei

Aan de voet van het Nationaal Bevrijdingsmonument voor Hotel De Wereld in Wageningen brandt een kaars voor Aleksej Navalny

Byldspraak - Willem Wilstra

Tankliet

De steppe sil blomkje

De steppe sil blomkje,
de steppe sil laitsje en sjonge.
De stien-rotsen dy't dêr steane
al sûnt de skepping,
stean' fol wetter, mar ticht,
de rotsen geane iepen.
It wetter sil streame,
it wetter sil glinsterje en strielje,
toarstigen komme en drinke.
De steppe sil drinke,
de steppe sil blomkje,
de steppe sil laitsje en sjonge.....

Ik fyn it in bysûndere tiid yn it tsjerklik jier, mei koart efter elkoar Biddei, Palmsnein, Wite Tongersdei, Goed Freed, Stille Sneon en dan Peaskesnein. Wy wurde wer ris goed mei de noas op 'e feiten drukt, hoe't alles der hinne leit, sadat wy mei ynmoed bidde meie [en kinne] dat God ús genedich is.

Yn de wike foar Peaske bekrûpt my faak in dûbeld gefoel. Graach wol ik dan myn sinnen sette op it betinken fan it lijen fan Jezus Kristus, mar troch alle drokte om jin hinne komt der faak neat fan telâne. Dan geane myn tinzen werom nei myn tiid fan seeman wêzen, dy rêstige romte en bjusterbaarlike natuer, foaral op 'e Waadsee. Lokkich ús! Wy kinne nei Peaske wer feestfiere, it is foarbrocht. It nije libben leit wer foar ús iepen. Hâld moed, wês leaf!

Oer it liet: jimme hawwe fêst ek wolris, dat nei it hearren of meisjongen fan in moai liet, it jim de hiele dei efterfolget. By my sit yn 'e holle: Lieteboek nûmer 608, in gefoelich liet fan dichter Huub Oosterhuis nei oanlieding fan Jesaja 35: 'It heil foar de ferlostent'. De Fryske oersetting is fan Cor Waringa. Der binne noch twa fersen, die komme yn it Peaskenûmer, mei in nije foto.

Dizze foto jout oan hoe't nij libben yn de bistewrâld freugde útstrielet. De aaien binne tsjin de maitiid útbret en memmekloek hâld alles skerp yn 'e gaten. As de pykjes it kâld krije krûpe sy ûnder de wjukken fan mem. Dêr is de temperatuer sa'n 37 graden en fiele sy it memmehert klopjen. De pykjes kinne laitsje en sjonge.

Geandewei Kerkblad voor de Protestantse Kerk in Fryslân

Hoofdredacteur:

Arjen Bakker
Romptastrjitte 15
9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276
E. redactie@geandewei.nl

Advertenties en familieberichten

Media advies Theo Wijbenga
T. (06) 51426179
(bereikbaar van 8:30 - 13:00 u.)
E. advies@theowijbenga.nl
W. theowijbenga.nl

Kopij algemeen deel:

uiterlijk 15 dagen voor verschijnen
naar redactie@geandewei.nl

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:

Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

*Niet voor opgave en opzeggen
abonnementen, u vindt de contact-
persoon hiervoor bij de berichten
van uw eigen gemeente*

www.geandewei.nl

Vijf bijzondere vrouwen in Matteüs 1 (4) Ruth

Het evangelie van Matteüs begint met de afkomst van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham. Het lijkt vreemd om een Bijbelboek, ja, om het hele Nieuwe Testament te beginnen met een rij namen, om al die namen van Abraham tot aan Jezus meteen als eerste te noemen. Of is het misschien toch de enige goede manier om het Nieuwe Testament te beginnen? In deze serie wordt ingegaan op een handvol namen uit de rij: vijf bijzondere vrouwen.

door Tonko Ufkes

‘Boaz verwekte Obed bij Ruth’ volgt direct op de vorige in de namenlijst: ‘Salmon verwekte Boaz bij Rachab.’ De moeder van Boaz was Rachab uit Jericho en de vrouw van Boaz is Ruth uit Moab: twee buitenlandse vrouwen en meteen achter elkaar. Dat is geen toeval, dat is duidelijk zat.

In 1984 kreeg de Groningse schrijfster Sien Jensema (1896-1994) de Literaire Pries voor haar novelle *Ruth*, een vrije bewerking van het bekende Bijbelboek. Bij Sien Jensema wordt dit Bijbelboek een prachtig Groningstalig streekverhaal over de ideale schoondochter Ruth, een verhaal dat we goed kennen en dat we graag horen. Misschien vooral omdat we weten dat het zo goed afloopt.

Voorbeelden

Ruth was een buitenlandse vrouw, uit Moab nog wel, uit een vijandig gebied, een gebied met een slechte naam. Net zoals haar latere (tweede) schoonmoeder Rachab die ook buitenlandse was; een tweede schoonmoeder uit Jericho nog wel en ook nog eens met een lastig beroep. Toch zijn het twee voorbeeldvrouwen, Rachab en Ruth: voorbeelden in geloof, trouw en dapperheid.

In het verhaal van Ruth wordt van alles omgedraaid. Het begint met Noömi die met haar man en jongens vlucht naar het buitenland; van Bethlehem - het broodhuis - naar de vlakke van het vijandige Moab, waar toch iedereen welkom is. En het gaat verder om Boaz, een man die wel zorgt voor zijn arme familieleden en graag lossen is. En het gaat over de mannen bij de poort die Boaz en Ruth de zegen geven. En het gaat over de vrouwen die het kind van die beiden een naam geven: En het gaat natuurlijk over Ruth, ‘je schoondochter, die je liefheeft en die meer waard is dan zeven zonen.’

Het Bijbelboek Ruth sluit af met een namenlijst, zo’n lijst waar Matteüs mee begint. Maar deze lijst begint met Peres, de zoon van Juda en Tamar. Inderdaad, hier wordt moeder Tamar genoemd.

Dat is geen toeval, dat is duidelijk zat.

Tonko Ufkes is onder meer historicus, dichter, schrijver. De collages bij deze serie zijn gemaakt door zijn echtgenote Maria Ufkes-Kayatz

Diversen

Wandeltheater Dolorosa op Palmpasen in Leeuwarden

Met Palmpasen wordt vier keer het theaterstuk ‘Dolorosa’ uitgevoerd in en rondom de Grote of Jacobijnerkerk in Leeuwarden.

Dolorosa is een betoverend mooi, ontroerend theater dat je met beeld en klank brengt bij een verhaal dat bestemd is voor je hart. Bezoekers worden verrast door opvolgende scènes van levende standbeelden, dans en toneel en livemuziek, uitgevoerd door 95 spelers. Wandeltheater Dolorosa is een dynamische ‘Passion’ die al veertien jaar duizenden bezoekers uit heel Nederland en België boeit en tegelijk inspiratie en hoop biedt. Het grootste deel van de voorstelling is zonder woorden, maar vol verbinding. Het theater staat bol van prachtige muziek en bijzondere kostuums. Het is uitermate geschikt voor mensen – van jong tot oud – die het Paasverhaal op een indrukwekkende en interactieve manier willen beleven. De voorstelling duurt ongeveer zeventig minuten en is ook zeer goed te volgen voor doven, slechthorenden en anderstaligen. De voorstellingen zijn op 23 maart om 16.00 en 19.30 uur en 24 maart om 14.00 en 16.00 uur. Gratis tickets reserveren is noodzakelijk, via www.wandeltheaterdolorosa.nl

Mannenchor Pro Rege viert Pasen in Martinuskerk Ferwert

Mannenchor Pro Rege uit Dokkum viert op zondag 31 maart Pasen met een concert in de Sint Martinuskerk in Ferwert. Dirigent is Jan Hibma, organist Anja Heikamp-Kommerie, pianist Ronald Postema, solist Jan Struiksma en presentatrice Janke van der Meulen - de Graaf De avond begint om 19.39 uur, een kaartje kost 10 euro en is vooraf verkrijgbaar bij Warenhuis Pijnacker in Ferwert, de Coop in Marrum, Oepke Haitsma, Joh. Piersonstrjitte 4 Holwert of Douwe de Jong, De Woudhorne 96 Dokkum.

Excursie langs Joods Leeuwarden op zondagmiddag 21 april

Vrienden van Israël verzorgt op zondag 21 april een excursie door Joods Leeuwarden. De wandeling begint om 14.30 uur op het Oldehoofsterkerkhof. Meelopen kost 10 euro. Wie interesse heeft voor deze excursie langs plaatsen in de stad die herinneren aan Joods leven, kan zich aanmelden bij het secretariaat: vriendenvanisaeldokkum@gmail.com. Er kunnen maximaal 25 personen meedoen.

Vluchtelingenwerk Nederland zoekt vrijwilligers

Een warm 'wolkom' voor nieuwkomers

Wanneer vluchtelingen van een opvanglocatie naar een woning in de gemeente verhuizen, komt er veel op hen af: verhuizen naar een onbekende buurt, snel de Nederlandse taal leren, een baan zoeken en de weg vinden in een doolhof van regelgeving. De maatschappelijk begeleiders van VluchtelingenWerk in de gemeenten Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen staan vluchtelingen bij in deze roerige periode en helpen bij hun integratie in de Nederlandse samenleving.

door Jennifer Molenaar

Een veilige haven

Hans (69 jaar) is één van de maatschappelijk begeleiders op het kantoor van VluchtelingenWerk in Burgum. Hij zet zich vrijwillig in om vluchtelingen die een huis toegewezen krijgen een warm welkom te geven en te ondersteunen bij praktische zaken. De aansluiting van gas, elektra en water, verzekeringen, toeslagen, een huisarts zoeken en een school: vind daar je weg maar eens in als nieuwkomer. „Nieuwkomers ervaren soms zoveel stress door wat ze allemaal hebben meegevoelt. Sommigen komen hier met trauma's door wat ze hebben gezien of wat hen is aangedaan. Ik bied mensen een veilige haven en maak hen wegwijs in de Nederlandse samenleving.”

Hans werkt alweer acht jaar als vrijwilliger voor VluchtelingenWerk in Burgum. „Na mijn pensioen meldde ik mij direct aan als vrijwilliger. Ik heb in mijn werkende leven ook gewerkt met mensen die huis en haard hadden verlaten, mensen die in handen waren gevallen van mensenhandelaren, mensen die in kerken verbleven en asiel wilden aanvragen. Ik wist dat ik hiermee verder wilde. Ik wil hulp bieden aan die mensen die mijn hulp het hardst nodig hebben.”

Zes gezinnen ontvangen begeleiding van Hans. „In het ene gezin help ik met het gereedmaken van het huis voor de komst van een baby en bij het andere kom ik alleen langs als ze een bepaalde lastige brief niet begrijpen. Ieder gezin is anders en mijn hulp bied ik afhankelijk van hun behoeften en hun eigen zelfstandigheid.”

Persoonlijke geloofsbeleving

„Mijn persoonlijke geloofsbeleving draagt bij aan mijn inzet: ik wil er zijn voor mijn naas-

ten. Ik wil mens zijn voor de mens. Dat gevoel zit bij mij heel diep. Het geloof beleef ik heel persoonlijk en ik geef iedereen de ruimte om het geloof op een eigen manier te ervaren.”

„Waar ik wel eens tegenaan loop is onbegrip. Vooral in kleine dorpen is men soms nog niet gewend aan vluchtelingen, mensen met een andere cultuur. Ik ga daarom altijd even langs bij de bureaus. Vertel ook aan de nieuwkomers hoe belangrijk het is om goed contact te hebben met de bureaus. En wat ze zelf kunnen doen om contact te onderhouden. Soms is de communicatie ingewikkeld. Maar met goede vertaalapps op de telefoon kom je een heel eind, heb ik geleerd.”

Hans is op zoek naar nieuwe vrijwilligers aan wie hij het stokje kan overdragen. „Tientallen

gezinnen hebben mijn begeleiding ontvangen. Het wordt tijd dat ik het ietsje rustiger aan ga doen. Ik wil heel graag mijn opvolger inwerken en hetgeen ik heb geleerd doorgeven. Daar kijk ik ook naar uit.” Betekent dit dat Hans helemaal gaat stoppen? Hij lacht. „Helemaal stoppen zal ik waarschijnlijk niet kunnen.”

Meer weten over het vrijwilligerswerk of je direct aanmelden?

Kijk op vrijwilligers.vluchtelingenwerk.nl of bel met teamleider Corrie Bandstra op (06) 41531217. Meer interesse in de begeleiding van vluchtelingen in de opvanglocatie? Ook daarvoor is in Burgum nog ruimte in het team

Jennifer Molenaar is communicatieadviseur bij VluchtelingenWerk Nederland

Concert en samenzang 23 maart in Grote Kerk Dokkum

Op zaterdag 23 maart is er een concert en samenzangavond in de Grote Kerk van Dokkum, met als thema Pasen. Het Michtam Ensemble verzorgt diverse klassieke werken van onder anderen J.S. Bach. De Bovenstemgroep Wälterswäld verzorgt bij de samenzang waar mogelijk een tweede stem. Organist is Harm Wolter, tevens de dirigent van het ensemble. De leiding van de avond is in handen van Ritske Tulner. Hij verzorgt ook een meditatie. De avond begint om 19.30 uur, de kerkdeuren gaan open om 19.00 uur. De toegang is gratis.

Met Vrienden van Israël naar Joods Amsterdam

Vrienden van Israël verzorgt op 1 mei de excursie Joods Amsterdam in vernieuwde vorm. Onder meer het Nationaal Holocaustmuseum, de gerenoveerde Hollandsche Schouwburg en het Holocaust Namenmonument liggen op de route van de wandeling, die ook voert langs onder meer De Dokwerker en synagoges. De bus vertrekt om 8.00 uur uit Dokkum en doet om 8.15 u. station Feanwälden aan. Terug in Dokkum om circa 21.15, er is dan gedineerd op Urk. Mee- doen kost 90 euro (58 voor Museumkaart-houders), aanmelden kan tot 25 maart: vriendenvanisraeldokkum@gmail.com.

Met korting naar Passie- en Paasconcert MANSformatie

Op zaterdag 30 maart geeft de Urker MANSformatie een Passie- en Paasconcert in Trinitas in Heerenveen. Op het programma staat een combinatie van bekende melodieën en eigen bewerkingen van dirigent Martin Mans. Aan het orgel en de vleugel zit de vaste begeleider Mark Brandwijk. Het concert in de kerk aan Coehoorn van Scheltingaweg 1 begint om 14.30 uur, een kaartje kost 18 euro, kinderen t/m 11 jaar gratis. Lezers van Geandewei krijgen 4 euro korting op vertoon van dit artikel of bij online bestellen via martinmans.nl/toegangskaarten. Gebruik code: Geandewei303.

Het mysterie in Psalm 119 (VI, slot)

Psalm 119 is diep Bijbels én actueel

In de duizend jaar voor Jezus' geboorte groeit, mondeling in spreuken en schriftelijk, een visie op het mensbeeld. Het ideaal is de rechtvaardige, het negatieve de misdadiger. Van het eerste bevat het Oude Testament 206 en van het andere 263 teksten. God Jahweh is bron en voorbeeld: 'U bent rechtvaardig, Heer' (Ps. 119: 137). En Jezus: 'Werkelijk, deze mens, was een rechtvaardige!' (Lukas 23: 47). Wat God is, wat Jezus was, kunnen mensen worden.

door Doede Wiersma

In Jesaja 53 geven God en een 'wij' hun visie op de rechtvaardige dienaar. In Psalm 119 vertelt de gelovige zélf hoe hij verlangt om dit ideaal te leven. Deze teksten, die de kern van de Bijbel bevatten, leren ons de navolging! Psalmist en profeet vonden moed in een diepe overtuiging uit hun opvoeding.

De rechtvaardige valt zeven maal, maar staat weer op (Spreuken 24: 16)

Kan deze diep Bijbelse overtuiging ons ook nu inspireren?

Sophie en Hans Scholl

Als voorbeeld kies ik Sophie Scholl (1921-1943) en haar broer Hans (1918-1943).

Gevormd door hun geloof worden ze spil in het geweldloze verzet van studenten tegen Hitler en zijn dictatuur. Ze worden 18 februari 1943 gearresteerd en rechter Freisler heeft als enige maatstaf: 'tegen Hitler zijn betekent de doodstraf'. Vijf dagen later worden ze met de valbijl gedood. Het klinkt als 'zeven maal vallen': een definitief einde.

'En Toch' is het anders. Want na 1945 waren veel Duitsers intens dankbaar dat er verzet was geweest. Bijna tweehonderd scholen in Duitsland dragen nu de naam van broer en zus Scholl. Het boek van hun zus Inge: *Die weisse Rose* (in het Nederlands: *De witte roos*) en films over hun leven zijn zeer geliefd. Wij doen er dus verstandig aan om 'het model van de rechtvaardige' in Psalm 119 en Jesaja 53 te koesteren. De waardering van deze twee Bijbelgedeelten is bij Dietrich Bonhoeffer maximaal.

Eerst veracht, nu gewaardeerd

Bonhoeffer (1906- 1945) verzette zich, vanaf het begin in 1933, tegen Hitler en de nazi-ideologie. Al in 1933 werd hij bedreigd met het concentratiekamp. Hij kreeg reis-, publicatie- en verblijfsverboden. Het seminarie waaraan hij leiding gaf werd door de Gestapo gesloten. Van 5 april 1943 tot zijn dood door ophanging, 9 april 1945, zat hij gevangen.

Ook voor hem geldt: eerst veracht, maar na zijn dood wereldwijd ongekend gewaardeerd. In zijn denken en leven spelen Jesaja 53 en Psalm 119 een zeer grote rol. Vanuit de cel schrijft hij op 18 juli 1944: *'Geloven is zich door Jezus Christus laten meeslepen op de weg van heilzaam leven, opdat Jesaja 53 nu verwerkelijk wordt.'*

Rechtvaardige worden

Bonhoeffer vond Psalm 119 de mooiste psalm. In die psalm zijn 'weg' en 'pad' kernwoorden. 'Weg' komt veertien keer voor, 'pad' vijf keer en beeldspraak in relatie tot weg en pad zestig keer. De inleiding op de Psalm (vers 1-3) be-

noemt de kernwoorden:

'Gelukkig wie de volmaakte weg gaan en leven naar de wet van de Heer' (vers 1).

'Zij bedrijven geen onrecht, maar gaan de wegen die Hij wijst' (vers 3)

'Laat toch mijn wegen recht zijn.' (vers 5)

Het is echt de moeite waard om de Psalm te lezen en te letten op regels met weg en pad! Dat 'oprecht leven' positieve gevolgen heeft lezen we bij de teksten in kader vanaf IV.

Prachtig verwoord door de dichter Eppie Dam in een lied bij Jesaja 53:

*'Rechtvaardigen eens ongezien,
doen in het mensenoog nadien
het visioen van recht herleven'*

In de recente massale protesten in Duitsland tegen extreem-rechts leeft de geest van broer en zus Scholl, Bonhoeffer en vele andere rechtvaardigen verder. En wie snakt in ons land niet naar rechtvaardigen in de politiek zo onzekere situatie?

De kerk

In Jesaja 53 leeft de dienaar verder in zijn 'zaad' (zijn volgelingen: vers 10 en 11) en in Psalm 119 zijn het de vrienden van de dienaar. (zie in kader de teksten bij V en VI). De kerk is lichaam van

Christus. Ze wordt het zeker ook door de bezieling van Psalm 119.

Gelet op het falen van de kerk en haar leden bevat het laatste vers van de psalm rijke troost.

Ik was een schaap en had de weg verloren.

Zoek, Heer, uw knecht.

Ik hoor wat Gij gebiedt.

Gij hebt mij immers tot uw dienst verkoren.

(Liedboek Psalm 119:66)

Doede Wiersma was medewerker Oude Testament aan de Rijksuniversiteit Groningen en is emeritus-predikant in de Protestantse Kerk

De DIENAAR VAN GOD in Psalm 119 en Jesaja 53

(Vertaling Jesaja 53: Startbijbel; Psalm 119: NBV 21)

I: Niet in tel zijn

* Ik ben gering en niet in tel. (Ps. 119:141)

* Niemand lette op hem. (stekje in dorre grond) (Jes. 53: 2)

II: Minachting

* Neem spot en verachting van me weg. (Ps. 119:22)

* Hij was niets waard in onze ogen. (Jes. 53:3)

III: Lijden voor de gerechtigheid

* Met velen zijn mijn vervolgers en belagers. (Ps. 119:157)

* Hij wist wat het is verdriet te hebben en pijn te lijden. (Jes. 53:3)
(Als een lam naar de slachtbank; 53:7)

IV: 'En toch'

* Bijna werd ik van de aarde weggevaagd, toch wijk ik van Uw richtlijnen niet af. (Ps. 119:157 en vers 23, 50, 87,

* Toch heeft hij ons verdriet gedragen. (Jes. 53:4)

* 'Maar eens' (Jes 52:15)

V: De rechtvaardige valt zeven keer, maar staat weer op (Spreuken 24: 16)

* De rechtsorde en het Recht heb ik nagestreefd. (DW): (Ps: 119:121)

* Door hem zullen velen inzien wat een rechtvaardig mens is. (Jes. 53:11)
(Spreuken 12:5: Rechtvaardigen denken volgens het recht).

VI: Navolging

* Wie U vrezen zien mij met blijdschap (Ps. 119:74; zie ook 63, 79)

* Hij (de dienaar) zal leven en zien dat veel mensen hem volgen. (Jes. 53:10)

VII: Visioen van vrede (Shalom)

* Groot is de vrede voor wie Uw wet beminnen. (Ps. 119:165)

* De slagen die hij kreeg brengen ons vrede. (Jes. 53:5)

VOLGENDE KEER in Geandewei

De graankorrel
en het schaakbord

De vrouw van Uria

Lichtpuntjes of ochtendgloren

